

គម្ពោធនាគារ
TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
Cambodia

ស៊ីយ៉ែត
Sverige

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី
អភិបាលកិច្ចល្អ
ជូនគ្រូបង្គោលជំនាន់ទី២ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២០
ថ្ងៃទី១១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០

ឧទ្ទេសនាមដោយ ៖ លោក ទីង សុផាតិ
គ្រូបង្គោលជំនាញអភិបាលកិច្ចជំនាន់ទី១
គម្រោងសាលាអភិបាលកិច្ចក្រសួងមហាផ្ទៃ

ប្រវត្តិការសិក្សា និងបទពិសោធន៍ការងារ

ប្រវត្តិការសិក្សា

- ១៩៩៩ ៖ សញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ
- ២០០១-២០០៥ ៖ សញ្ញាបត្របរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រ
- ២០០៥-២០០៨ ៖ បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់នីតិសាស្ត្រ
- ២០០៩-២០១០ ៖ វិញ្ញាបនបត្រវិក្រឹត្យការមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់សាលាភូមិន្ទរដ្ឋបាល
- ២០១៧ ៖ វិញ្ញាបនបត្រគ្រូបង្គោលជំនាញអភិបាលកិច្ចគម្រោងសាលាអភិបាលកិច្ចក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ២០១៩ដល់បច្ចុប្បន្ន៖ និស្សិតថ្នាក់បណ្ឌិតនៅរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

ប្រវត្តិការសិក្សា និងបទពិសោធន៍ការងារ

បទពិសោធន៍ការងារ

- ២០០៨ -២០១៣ ៖ ជំនួយការសម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
ឋានៈស្មើប្រធាននាយកដ្ឋាន
- ២០១៣-២០១៤ ៖ អភិបាលរង នៃគណៈអភិបាលក្រុងព្រៃវែង ខេត្តព្រៃវែង
- ២០១៤-២០១៥ ៖ នាយករងទីចាត់ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស រដ្ឋបាលខេត្តព្រៃវែង
- ២០១៦-២០១៨ ៖ ទីប្រឹក្សាសម្តេចក្រឡាហោម ស ខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ២០១៣ដល់បច្ចុប្បន្ន៖ សាស្ត្រាចារ្យច្បាប់ សាកលវិទ្យាល័យខេមរៈ សាកលវិទ្យាល័យអង្គរខេមរា សាកល
វិទ្យាល័យគ្រប់គ្រង និងសេដ្ឋកិច្ច សាកលវិទ្យាល័យជាស៊ីមកំចាយមា សាកល
វិទ្យាល័យសោសច័ អេសៀ(បង្រៀនថ្នាក់អនុបណ្ឌិត)

១. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយគាំទ្រអភិបាលកិច្ច

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្ស (MDG)

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សកម្ពុជា (CMCD)

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ (NSDP)

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ

កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ
តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ២០១០-២០១៩

ចក្ខុវិស័យ

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ

២. ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់គាំទ្រអភិបាលកិច្ច

ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រង
រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ

ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់

អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន

៣. សារៈសំខាន់នៃអភិបាលកិច្ច

បង្កើតកិច្ចព្រមព្រាងសង្គមរវាងស្ថាប័នរដ្ឋ និងប្រជាជន

ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ

ធ្វើឲ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង

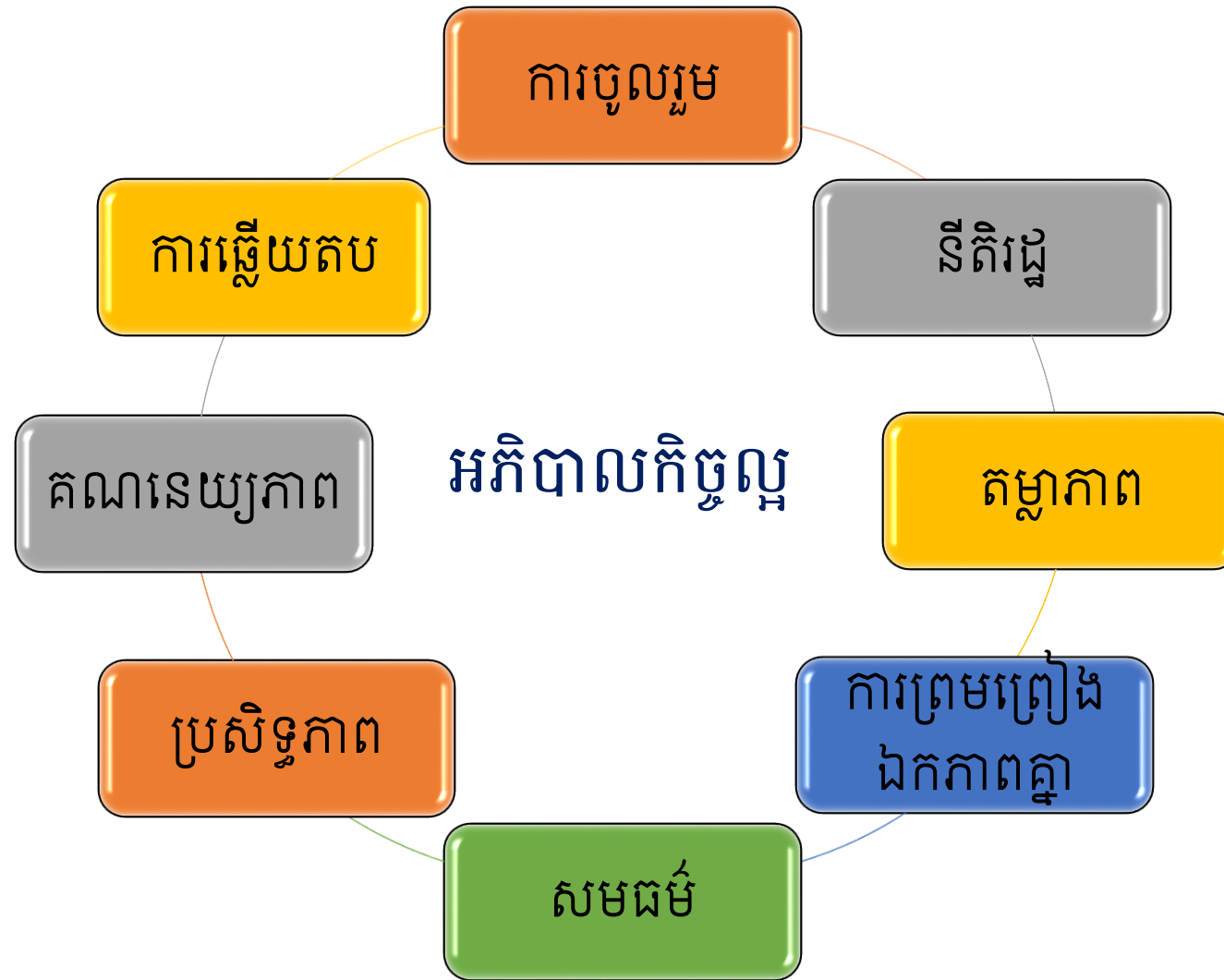

មានការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព

តើរូបភាពនេះបង្ហាញពីអ្វី ?

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.១. គណនេយ្យភាព

គណនេយ្យភាព

ជាការអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចនៅក្នុងដំណើរការ និងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ហើយមាន ទំនួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួន ដោយ រាយការណ៍ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ពីមូលហេតុនូវ អ្វីដែលខ្លួនបានសម្រេច និងអនុវត្ត។

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.១. គណនេយ្យភាព

ថ្នាក់ដឹកនាំ

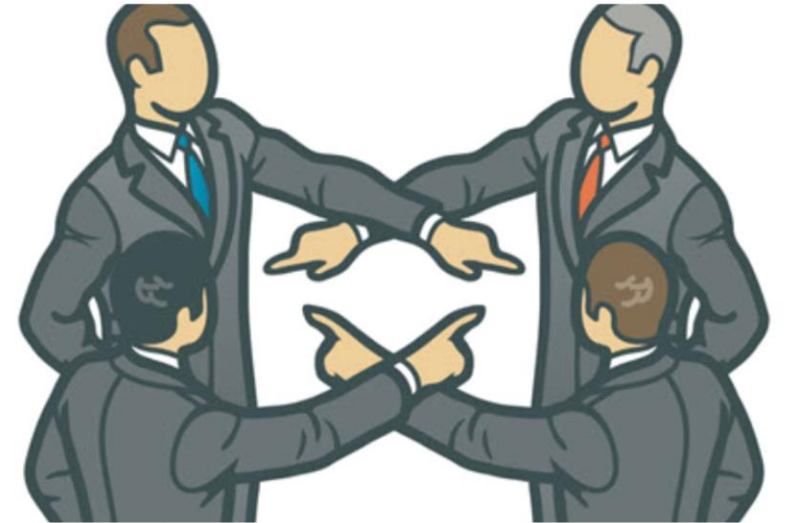
បុគ្គល ឬស្ថាប័នដែលអនុវត្តតួនាទី ភារកិច្ច ត្រូវមានគណនេយ្យភាព
ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំរបស់ខ្លួន(ផ្ទៃក្នុង)

គណនេយ្យភាព

សាធារណៈ

ក្រៅពីគណនេយ្យភាពចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ បុគ្គល ឬស្ថាប័នដែលអនុវត្ត
តួនាទី ភារកិច្ច ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះសាធារណៈ ក្នុងនោះ
រួមបញ្ចូលទាំងស្ថាប័នឯកជន និងសង្គមស៊ីវិលផងដែរ។(ផ្ទៃក្រៅ)

Sure glad the hole isn't at our end.

នីតិវដ្ត

គឺជាការទាមទារឲ្យមានឯកសារច្បាប់គ្រប់គ្រាន់
ដើម្បីបម្រើការពារផលប្រយោជន៍សាធារណៈ
ការពារសិទ្ធិ និងក្រុមងាយរងគ្រោះ ឬក្រុមភាគ
តិច ហើយច្បាប់ទាំងនោះត្រូវបានអនុវត្តដោយ
មិនលំអៀង និងមិនពុករលួយ។

៤.២. នីតិវិធី

នីតិវិធីត្រូវផ្ដោតលើ៖

- ឯកសារក្របខ័ណ្ឌច្បាប់
- ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស
- ប្រព័ន្ធទទួលខុសត្រូវ
- ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌
- សមត្ថភាពពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ដោយមិនលំអៀង និងមិនពុករលួយ

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.២. នីតិវិធី

ការការពារសិទ្ធិមនុស្ស

មនុស្សគ្រប់ៗរូបមានសិទ្ធិរស់នៅបានដោយវិចារណញ្ញាណ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ

មិនលំអៀង និងមិនពុករលួយ

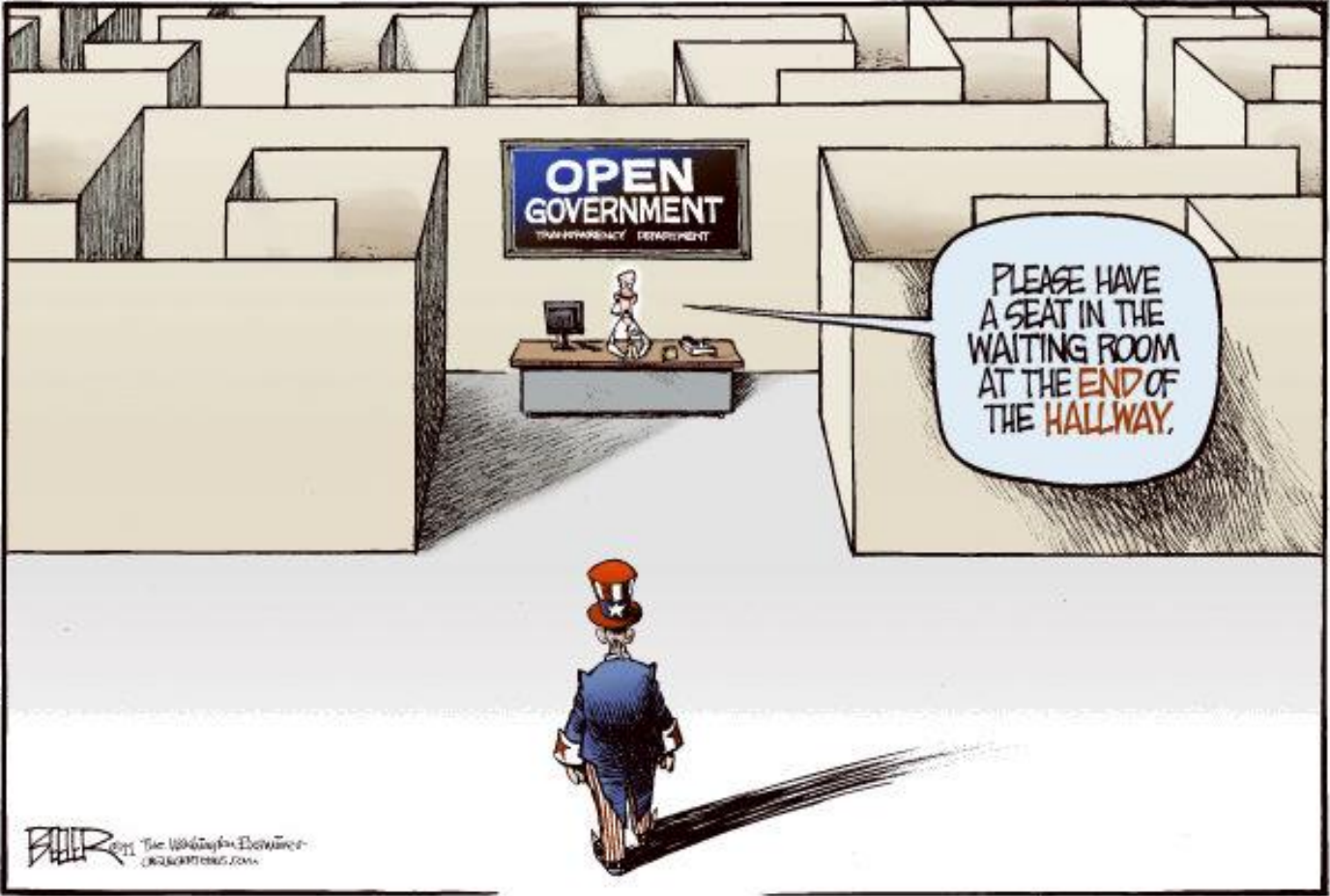

៤.៣. តម្លាភាព

តម្លាភាព

- មានន័យថា រាល់ការសម្រេចចិត្ត ក៏ដូចការអនុវត្ត សេចក្តីសម្រេចនោះត្រូវធ្វើឡើងដោយ ៖
- អនុលោមទៅតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា
 - ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេច ឬការអនុវត្ត សេចក្តីសម្រេចត្រូវផ្សព្វផ្សាយដោយបើកចំហរ
 - ព័ត៌មានទាំងនោះត្រូវមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ និងងាយយល់។

៤.៣. តម្លាភាព

តម្លាភាព

សារៈប្រយោជន៍នៃតម្លាភាពមានតួនាទីសំខាន់នៅក្នុងដំណើរការនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ព្រោះមានតម្លាភាពនឹងទទួលបានសារៈប្រយោជន៍ព្រមមាន៖

- កាត់បន្ថយភាពអសកម្មក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ
- ស្ថាបនាទំនុកចិត្តជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ
- លើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋ

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៤. ការព្រមព្រៀង

ការព្រមព្រៀងឯកភាពគ្នា

គឺមានន័យថាជាការពិចារណាយ៉ាងទូលំទូលាយ និងវែងឆ្ងាយលើផលប្រយោជន៍ និងតម្រូវការរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងសង្គមដើម្បីឈានទៅរកការសម្រេចចិត្តដោយមានការព្រមព្រៀង ឯកភាពគ្នាលើជម្រើស និងវិធីសាស្ត្រល្អណាមួយដែលបម្រើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីស

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៤. ការព្រមព្រៀង

ការព្រមព្រៀងត្រូវពិចារណាលើ៖

- ❖ ស្ថានភាពទូទៅ
- ❖ ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ
- ❖ ប្រវត្តិសាស្ត្រ
- ❖ វប្បធម៌ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី
- ❖ ជំនឿសាសនា
- ❖ គណបក្សនយោបាយ ។ល។

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៤. ការព្រមព្រៀង

សាលាអភិបាលកិច្ចល្អរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃបានកំណត់ថា ការព្រមព្រៀងឯកភាពគ្នា ក្នុងន័យអភិបាលកិច្ចល្អគឺជាការពិចារណាទូលំទូលាយ និងវែងឆ្ងាយលើផលប្រយោជន៍ និង តម្រូវការរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នាក្នុងសង្គម ហើយឈានទៅរកការសម្រេចចិត្តដោយមាន ការព្រៀមព្រៀងឯកភាពគ្នាលើជម្រើស និងវិធីសាស្ត្រល្អណាមួយ ដែលបម្រើផលប្រយោជន៍ សាធារណៈ។

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៤. ការព្រមព្រៀង

លក្ខណៈនៃការព្រមព្រៀងឯកភាពគ្នា៖

- ✧ ការព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយសុខដុមរមនា
- ✧ ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រុមពាក់ព័ន្ធទាំងអស់
- ✧ ការចូលរួមពីក្រុមអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត
- ✧ ការស្វែងយល់អំពីគ្នាទៅវិញទៅមករវាងក្រុមពាក់ព័ន្ធទាំងអស់

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៤. ការប្រមូលព្រៀង

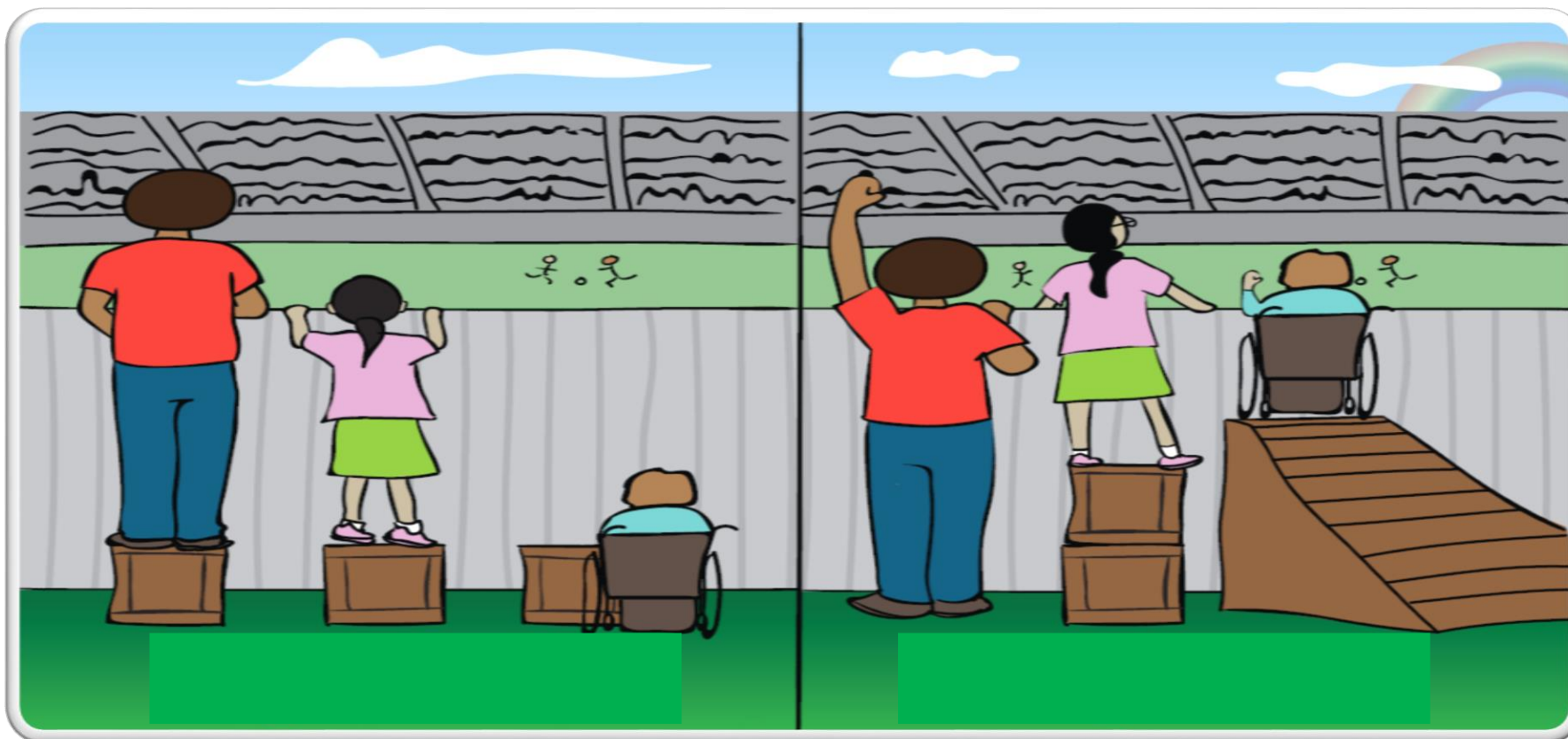
៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.៤. ការប្រមូលព័ត៌មាន

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.៥. សមធម៌

តើអ្នកសង្កេតឃើញ/យល់យ៉ាងដូចម្តេចចំពោះរូបនេះ ?

៤. គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.៥. សមធម៌

សមធម៌ និងបរិយាបន្ន

មានន័យថាក្រុម ឬជនគ្រប់រូបទាំងអស់
(ទាំងបុរស ទាំងស្រ្តី ទាំងក្មេង ទាំង
ចាស់) ជាពិសេសក្រុមភាគតិច និង
ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ មានឱកាស
គ្រប់គ្រាន់ក្នុង៖

ការចូលរួមបញ្ចេញយោបល់

ការលើកឡើងនូវតម្រូវការពិត

ការអនុវត្តសកម្មភាព និងទទួលបានផលប្រយោជន៍សមស្រប

ការកែលម្អ និងថែរក្សាសុខុមាលភាពរបស់ពួកគេ

សមធម៌ និងបរិយាបន្ន

នៅក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ និងសង្គមជឿនលឿននៅលើពិភពលោកយើងនេះ គោលការណ៍សមធម៌ គឺជាគោលការណ៍ចម្បងជាងគេ ដែលមិនអាចខ្វះបាន និងជួយឱ្យមនុស្សរស់នៅក្នុងសង្គមទាំងមូលមានភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ និងចំពោះមុខសកម្មភាពផ្សេងៗទៀតប្រកបដោយគុណធម៌។ សមធម៌នេះធ្វើឱ្យមនុស្សរស់នៅក្នុងភាពថ្លៃថ្នូរប្រកបដោយសុខដុមរម្យនា និងទទួលបាននូវការគាំទ្រពីរដ្ឋដោយស្មើភាព មិនប្រកាន់ពណ៌សម្បុរ ពូជសាសន៍ ឋានៈ តួនាទីក្នុងសង្គម។

សមធម៌ និងបរិយាបន្ន

សមធម៌ មានន័យថា៖ គុណភាពនៃភាពយុត្តិធម៌ និងមិនលំអៀង
បរិយាបន្ន មានន័យថា៖ ការធានានូវគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅ
ក្នុងដំណើរការ និងសមិទ្ធផលរបស់រដ្ឋាភិបាល។

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.៥. សមធម៌

សមធម៌ និងបរិយាបន្ន

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៦. ប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ

ប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ

មានន័យថាជាដំណើរការ និងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានឱ្យអស់លទ្ធភាព ព្រមទាំង សន្សំសំចៃខ្ពស់ ដើម្បី ៖

- បង្កើតលទ្ធផលដែលមានគុណភាពខ្ពស់
- ទទួលបានបរិមាណច្រើន
- អាចបម្រើផលប្រយោជន៍ជាអតិបរមា
- ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និងផលប្រយោជន៍រួមក្នុងសង្គម

ប្រសិទ្ធភាព៖ ជោគជ័យក្នុងការសម្រេចបាននូវលទ្ធផលដែលរំពឹងទុក។

ឧ. “ ដំណោះស្រាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅនឹងបញ្ហាបរិស្ថាន ”

ស័ក្តិសិទ្ធភាព៖ (ពិសេសគឺប្រព័ន្ធ ឬម៉ាស៊ីន) ដោយសម្រេចបាននូវផលិតផលអតិបរិមា
ដោយប្រើកិច្ចប្រឹងប្រែង និងចំណាយតិចបំផុត។

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ច

៤.៦. គោលការណ៍សំខាន់ៗនៃប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ

- ‘Y’ ការប្រើប្រាស់ធនធានឱ្យបានត្រឹមត្រូវ
- ‘Y’ ការអនុវត្តសកម្មភាពដែលជាអាទិភាពខ្ពស់
- ‘Y’ ការចៀសវាងអនុវត្តការិយាធិបតេយ្យ
- ‘Y’ ការគិតគូរយៈពេលវែងលើការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ
- ‘Y’ ការគ្មានអំពើពុករលួយការសម្រេចចិត្តតាមបែបវិមជ្ឈការ

៤.គោលការណ៍នៃអភិបាលកិច្ចល្អ

៤.៦. គោលការណ៍សំខាន់ៗនៃប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ

ការវិវឌ្ឍមិនឈប់ឈរនៃសង្គមជាតិ និងសកលលោកលើផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ បច្ចេកវិទ្យា ចំណេះដឹង ផ្គត់ផ្គង់នៃក្រុមមនុស្ស និងប្រជាសាស្ត្រ។ល។ កត្តាទាំងនេះគឺជាមូលហេតុដ៏ចម្បងបំផុតដែលនាំឱ្យមនុស្ស មានតម្រូវការកាន់តែខ្ពស់ចំពោះគុណភាពជីវិត ដែលជម្រុញទាំងវិស័យឯកជន និងវិស័យសាធារណៈខិតខំប្រើប្រាស់ធនធាន និងផលិតផល រួមជាមួយសេវារបស់ខ្លួនប្រកបដោយគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផលដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់អតិថិជន។

សូមអរគុណ !